

Lesarabrøv

Rúsdrekkahagtølini í Sosialinum 2. nov. samsvara ikki við hagtølini frá Hagstovu Føroya

Í Sosialinum 2. nov. verður sagt, at rúsdrekkanytslan í Føroyum í 1992 var 6,9 litrar fyri hvønn íbúgva yvir 15 ár. Vit hava fingið upplýst frá Hagstovu Føroya, at nýtslan í 1992 var 8,78 litrar av reinum alkoholi (100% alkoholi) pr. íbúgva 15 ár og eldri. Um vit siga at nýtslan fyri 1993 verður, sum upplýst frá Rúsdrekkasøluni 6,73 litrar, so svarar hetta til eina minkling uppá 23%.

Hyggja vit nærri at tølunum fyri 1992 og 1993 siggja vit, at brennivinsnýtislan er minkað 31%, vinnýtislan 62%, Veðr og Silvur eldi er minkað 19,7%, ímeðan nýtislan av tí sterkara ølinum er vaksin 56,7%, samanlagt er ølnýtislan, roknað í reinum alkoholi, vaksin 15,2%. Orsøkin til minklingina í vin og brennivinsnýtislu er óivað prishækkingarnar, sum komu í gildi í januar í ár og tann figgarliga stóðin í landinum. Eisini hevur tað havt týdning, at vínfelagini, sum biðgdu í stórum mongdum, eru avtikin, hartil verður roknað við at ein ávis hamstring er farin fram áðrenn Rúsdrekkasølan læt upp.

Orsøkin til at nýtislan av sterkum øli er vaksin so nógv, liggur óivað í prishækkingini av brennivini, t.v.s. at fólk rúsa seg heldur av øli enn brennivini.

Tølini fyri 1991 og 1993 kunnu ikki samanberast
Óivað hevur Randi fingið tølini fyri 1991 upplýst til at samanbera nýtisluna fyri 1993 við. Vit hava í brævi til Rúsdrekkasøluna 5.10.93 gjørt vart við, at ikki ber til at samanbera hagtølini frá 1991 við hagtølini fyri 1993, hetta hevur tíverri ikki verið tikið til eftirtektar. Or-

søkin til at vit ikki kunnu nýta hagtølini fyri 1991 til at samanbera nýtisluna fyri 1992 og 1993 við, er m.a. tann, at vit í Føroyum 1. febr. 1992 fingur nýggja skrásetingarskipan fyri innflutning og nýtislu av rúsdrekka. Tann nýggja skrásetingarskipanin visir seg at vera nógv meira neyv enn tann gamla, sum tíverri ikki hevur megnað at skráseta stóran part av innflutninginum, m.a. hevur tað verið so sum so við skrásetingini av smápakkum.

Hagstovan metir tað tí vera skeiðt at samanbera 91 og 92 tølini, ella árinu fyri 1992. Hetta merkir stutt sagt, at árinu fyri 1992 eru sera ivasom, hvat skrásetingar neyvleika víðvíkur, ímeðan 1992 tykist at hava tey meira álíttandi tøl. Um vit skuldu samanbera nýtisluna við t.d. 1991 og 1992 hevði henda vist eina øking uppá 31%, hetta er líka so órealistiskt sum at siga at rúsdrekkanytslan er óbroytt sjálv um prisurin á Akkavitt er hækkaður umleið 40%.

Hagstovan hevur havt møguleika at kannað hesi víðurskifti nærri, men kundi einki skeiðt finna í hagtølunum fyri 1992. Vit hava fingið loyvi at nýta hesi hagtøl, og kunnu um vit ynskja tað almannakunnger tey (sí hjálaga skjal). Tey einastu tølini, ið kunnu metast at vera eftirfarandi áðrenn 1992, eru hagtølini yvir ølnýtisluna, sum jú eisini hevur verið skrásett í Føroyum tey seinastu 12 árin. Vit vilja tí heita á tykkum blaðfólk um at nýta rúsdrekkatølini frá 1992 til samanberingar við 1993.

Hvat hendir um vit samanbera 1992 við estimat '93?

Ø:

KL.A. vol% 5,8. Litrar 100% alkoholi

1992	1993 estimat	%-broyting 92-93
45.345	71.059	+ 56,7%

KL.1. vol% 4,6. Litrar 100% alkoholi

1992	1993 estimat	%-broyting 92-93
53.745	43.150	- 19,7%

Ø. töl. Litrar 100% alkoholi

1992	1993 estimat	%-broyting 92-93
99.090	114.209	+ 15,2%

Vin

Hvín og hvínin tilhómar Litrar 100% alkoholi

1992	1993 estimat	%-broyting 92-93
49.407	18.636	-42%

Brennivín

Silvur og silvur eldi Litrar 100% alkoholi

1992	1993 estimat	%-broyting 92-93
162.943	112.084	-31%

Nýtislan töl

Brennivín, vin og øl Litrar 100% alkoholi

1992	1993 estimat	%-broyting 92-93
311.441	244.931	-21,4

Prisurin á vini og brennivini er hækkaður og nýtislan er minkað. Prisurin á øli er lækkjaður og nýtislan er vaksin. So stutt bendir alt á at lærusetningurinn um prísrelastisitetislini er galdandi í Føroyum. Hartil hava rúsdrekkavarnar eisini ein «krossprísrelastisitetislini». Hetta merkir, at ein av orsökunum til at nýtislan av sterkum øli er vaksin, er tann stóra hækkingin í brennivín og vinprísunum.

Orsøkin til tað samlaða minklingina upp á 21,4%, skyldast umframt prishækkingum, uttaniva eisini tí fallandi realinntøkuni og móguliga broyting í aldurshýnum av fólkatalinum. Eisini hevur tað stóra arbeiðsloysið ávirkað nýtisluna, ið vanliga fellur hjá teimum arbeiðsleysu, ið hava eina «moderata» nýtislu.

Vit hava spurt okkum fyri

hjá Rúsdrekka og Narkotikaráðnum, ið sigur at til ber til at fáa eyga á serlig fyrbrigdi í Føroyum, sum skuldu sett lærusetningin um prís og inn-tøkrelastisitetislini í gildi í Føroyum. Tó eiga vit at vera varin við at gera konklusiónir, tí Einkar sølan er sera nøggy í Føroyum.

Eisini verður sagt í greinini, at Danmark og hin skandinávsku londini hava suður-lendskar drykkjusiðir. Hvar Randi hevur hesi tøl frá, verður ikki upplýst. Men tann, sum setur seg inn í hesi víðurskifti, veit væl at t.d. Danmark, Týskland, Belgia, Holland, Írland og Stóra Bretland eru typisk øl-lond, ímeðan Italia, Frakland og Portugal eru typisk vin-lond. Í Norðurlondum verður drukkið lutfalsliga mest brennivín. Í 1992 verður roknað við at føroyingar høvdu ta størstu nýtisluna av brennivini

av øllum Norðurlondum. Vit drukku tá í miðal 10 litrar av brennivini fyri hvønn íbúgva yvir 15 ár, hetta er eisini ein tann hægsta miðalnýtislan í heiminum. Um hagtølini fyri 1993 hjá Rúsdrekkasøluni fara at halda, so fara Føroyar niður á annaðplássið, hvat brennivinsnýtislu víðvíkur, og Finland fer tá at liggja fremst av Norðurlondum.

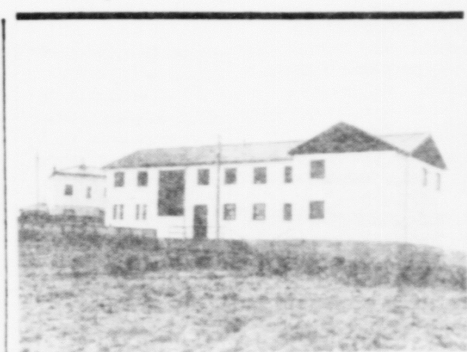
Sjálvt um danir eru lutfalsliga mest øl-drekandi, so dreka teir líka so nógv brennivín sum

t.d. norðmenn, tá er tann mettað smuglingin og heima-brenningin íroknað.

Nógv annað kundi verið skrivað um ymisk hagtøl og kanningar, men vit fara at biða við hesum til eina aðru ferð. Vónandi fara blaðfólk at kunna keldurnar betri eina aðru ferð.

Vinarligast

Felagsskrivstovan hjá
Frahaldsráðsluni

Grindafundur í Sandoyinni

Grindamannafelagið skipar fyri fundi fyri fólk, sum hevur áhuga í grindadrápi. Í kvöld verður fundur heima á Sandi. Fundurin verður klokkan átta í Ungmannafelagshúsinum Virkinum. Fundurin verður skipaður sum fundurin í Hvalba í farnu viku. Fyrst verða vístir myndir frá grindadrápi og springaradrápi. Hetta eru m.a. tilfar myndir, sum mótsæðufólk hava latið gera í teirra herferð móti

grindadrápi. Eftir hetta verða nakrar frágreiningar frá fólk, sum á ein ella annan hátt hevur tilknyti til grindadráp. Fólk frá djóralæknatænastuni, fólk frá Náttúrugripasavnum, grindarformenn o.o. Eftir tað verður orðið frítt, so at fólk kunnu gera sínar viðmerkingar til grindadráp og annars seta fram spurningar.

Fundurin verður sum sagt í kvöld, og vónandi verður undirtøkan góð.

Tvangsauktion

På Dommerkontoret, C. Pløyersgøta 1, 100 Tórshavn, afholdes

torsdag den 02. december 1993 kl. 09.30

tvangsauktion, (AS 537/93) over matr. nr.143, Depil, beliggende Depil.

Auktionen er begæret af advokat Jógvan Ellefsen, v/ Advokatfelagið, Bryggjubakki 22, Tórshavn, tlf. 11260 (j. nr. 36998) på vegne en pant- og udlægshaver.

Ejendommen er et beboelseshus, det bebyggede areal udgør 60 m² i 1 etage.

Ejendommen kan beses efter aftale med ovennævnte advokat.

Auktionsdokumenterne ligger til gen-nemsyn på Dommerkontoret.

Færøernes fogedret, den 08.11.93
Mette Søgaard-Nielsen
dfm.

Viðmerking til Bjarta Mohr

Í Degi og Viku friggjakvöldið hoyrdu vit aftur hesa afturvendandi sjangruna um at løn-imar mugu fara niður við einum triðingi og at tað eru løn-imar, sum eru orsøkin til at Føroya Fiskavirking ikki kann lata skipunum betri prís.

Føroya Fiskavirking er at meta sum ein almenn fyriskøpa, so nærliggjandi má vera at halda at tey, sum starvast í um-sitingini vóru lumir í Starvs-mannafelagum og skuldi Bjarti Mohr verið innplasað-ur sum stovnsleiðari við

hægstu løn í sáttmálanum millum Starvsmannafelagið og Føroya landsstýri, so vildi lønin við frádrátt av einum triðingi ligið um 14.-15.000 kr. Virkisleiðararnir vildu fingið umleið 10.- 11.000 kr. Um hetta vóru forúsetning-

arnir, so vildu vit úttan iva verið til at tosað við, treytað av at skattur, avgjeld, nýtisgjeld og prísir fóru tilsvareandi niður.

Jákup Danielsen

Til skattavaldið og/ella fólkayvirlitið

Ber tað veruliga til, at føroy-ingur flytur bústað til Dan-markar á pappírnum, men annars framvegis býr í Føroy-um sum vant?

Eg veit um ein, ið sigir við føroy-skum skipi, men sum sleppur undan at gjalda skatt á henda hátt. Hann hevur gjørt tað í fleiri ár.

Um tað ber til, má tað vera øllum føroyingum loyvt at gera tað sama. Hesin spurningur er ræt-tuliga prinsipiellur og alt Føroya

fólk hevur rætt at fáa at vita, um slík mannagongd er loyvd, tí so skal tað standa øllum í boði at gera so.

Forvitin nólsoyingur

Til skopuningin í Sosialinum 6/11-93

Eg kundi hugsað mær at svarað til sumt av tí, sum tú sigur, men tá ið tú ikki ert nøgdur við títt

kristna navn, so kann eg væl heldur ikki vera tað. Vinarlig heilsan

Sólvit

P.S. Men álíkavæl - lat okkum

gevast við bygdaklandri og draga eina línu, um vit skulu hóra undan.